

Latvijas Antidopinga birojs

Mazā Klijānu iela 5, Rīga, LV-1012, tālr. 67226164, e-pasts antidopings@antidopings.gov.lv, www.antidopings.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr.2-1.1/2021-1

Latvijas Olimpiskajai vienībai
Izglītības un zinātnes ministrijai

*Informācijai:
Veselības ministrijai*

*Par Covid-19 vakcīnu statusu Aizliegto vielu un
metožu saraksta kontekstā*

Latvijas Antidopinga birojam sportistu veselība vienmēr ir bijusi augstākā prioritāte. Sportisti var būt droši, ka vakcīnas un Pasaules Antidopinga kodeksa principi nenonāks savstarpējā konfliktā. Uzskatām, ka situācija, ka kādas vakcīnas izmantošana varētu būt pretrunā ar godīga sporta un sportista veselības principiem, ir praktiski neiespējama. Gadījumā, ja šāda situācija varētu notikt, Pasaules Antidopinga aģentūra ir apliecinājusi apņemšanos veikt šādu rezultātu pārvaldības uzraudzību.¹

Eiropā un tai skaitā Latvijā, kā arī citur pasaulē ir pieejamas pirmās vakcīnas pret Covid-19. Tā pat, Latvijas sportistiem, trenējoties un uzturoties ārzemēs, pastāv iespēja vakcīnu citā valstī saņemt jau šobrīd. Ņemot vērā iepriekš minēto, Latvijas Antidopinga birojs vēlēš informēt Latvijas Olimpisko vienību un Izglītības un zinātnes ministriju par Covid-19 vakcīnu statusu Aizliegto vielu un metožu saraksta kontekstā.

Pfizer un BioNTech izstrādātā vakcīna Comirnaty satur Covid-19 matricēs RNS (mRNS) un šādas palīgvielas:²

- ALC-0315;
- ALC-0159;
- DSFH;
- Holesterīns;

¹ <https://www.wada-ama.org/en/media/news/2020-12/wada-clarifies-position-on-covid-19-vaccines>

² https://www.ema.europa.eu/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_en.pdf

- Kālija hlorīds;
- Kālija dihidrofosfāts;
- Nātrijs hlorīds;
- Nātrijs hidrofosfāta dihidrāts;
- Saharoze;
- Ūdens injekcijām (īpaši augstas tīrības ūdens).

Neviena no vakcīnā esošajām vielām (aktīvās vielas vai palīgvielas) nav iekļauta Aizliegto vielu un metožu sarakstā. Tā pat kopējais vakcīnas daudzums, ko saņem viens pacients, ir 0,6 mL (divas devas pa 0,3 mL). Kopējais mRNS daudzums, ko pacients saņem ir 60 mikrogrami (0,06 miligrami).

Moderna izstrādātā Covid-19 vakcīna satur Covid-19 mRNS un šādas palīgvielas:³

- Lipīdu SM-102;
- Holesterīnu;
- DSPC;
- PEG2000 DMG;
- Trometamolu;
- Trometamola hidrochlorīdu;
- Etiķskābi;
- Nātrijs acetāta trihidrātu;
- Sukrozi;
- Ūdeni injekcijām.

Arī Moderna izstrādātajā vakcīnā neviena no sastāvā esošajām vielām (aktīvās vielas vai palīgvielas) nav iekļauta Aizliegto vielu un metožu sarakstā. Kopējais vakcīnas daudzums, ko saņem viens pacients ir 1,0 mL (divas devas pa 0,5 mL). Kopējais mRNS daudzums, ko pacients saņem ir 200 mikrogrami (0,2 miligrami).

Vakcīnas Comirnaty un Moderna izstrādātās Covid-19 vakcīnas darbības princips ir līdzīgs kā citām vakcīnām – pēc tās ievadīšanas, organismā tiek izstrādāta imūnās atbildes reakcija pret Covid-19 izraisītāju. Tas tiek panākts ar vakcīnā esošās mRNA molekulas palīdzību – tā satur instrukcijas, kā izveidot SARS-CoV-2 vīrusa pīķa proteīnu. Kad pacientam tiek ievadīta vakcīna, dažas no organisma šūnām nolasa mRNA un atbilstoši instrukcijai izstrādā šo pīķa proteīnu. Organisma imūnā sistēma šo pīķa proteīnu atpazīst kā svešu un sāk izstrādāt pret to antivielas, kā arī izstrādā T šūnas, kas uzbrūk pīķa proteīnam. Vēlāk, ja pacients nonāk kontaktā ar SARS-CoV-2 vīrusu, imūnā sistēma atpazīst to un ir gatava labāk aizsargāt organismu. Ar vakcīnu ievadītais mRNA organismā nesaglabājas – tas tiek noārdīts neilgi pēc vakcinācijas.^{4,5}

Šobrīd dažādās izvērtēšanas stadijās Eiropas Zāļu aģentūrā ir divas citas vakcīnas – AstraZeneca un Oksfordas Universitātes izstrādātā vakcīna ChAdOx1-SARS-CoV-2 un Janssen-Cilag International izstrādātā vakcīna Ad26.COV2.S.

Par pārējām vakcīnām precīzāku informāciju Latvijas Antidopinga birojs varēs sniegt tad, kad tās tiks apstiprinātas lietošanai Eiropā, bet jau šobrīd varam apgalvot, ka ir ļoti maz ticams, ka to, kā arī citās valstīs pieejamo vakcīnu, sastāvā varētu būt kādas vielas, kas ir aizliegtas sportā (iekļautas Aizliegto vielu un metožu sarakstā).

³ https://www.ema.europa.eu/documents/product-information/covid-19-vaccine-moderna-product-information_en.pdf

⁴ <https://www.ema.europa.eu/en/medicines/human/EPAR/comirnaty>

⁵ <https://www.ema.europa.eu/en/medicines/human/summaries-opinion/covid-19-vaccine-moderna>

Ar papildus informāciju par Covid-19 vakcīnām aicinām iepazīties Slimību profilakses un kontroles centra mājaslapā, sadaļā “Vakcīnas pret Covid-19”⁶, īpaši lapā “Atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem”⁷.

Latvijas Antidopinga biroja
direktors

(paraksts*)

Mārtiņš Dimants

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Jēkabs Balodis
jekabs.balodis@antidopings.gov.lv

⁶ <https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinas-pret-covid-19>

⁷ <https://www.spkc.gov.lv/lv/atbildes-uz-biezak-uzdotajiem-jautajumiem>